

tyką sztuki ludowej, wziął Seweryn wówczas na warsztat przede wszystkim grafikę i ogłosił z tego zakresu kilka wartościowych pozycji, jak: *Ikongrafia etnograficzna*, „Lud”, 1947, 1948, 1949, 1952, 1954; *Arcydziela żelazorytu ludowego*, „Pol. Szt. lud.” R. IX, 1955, nr 6; *Staropolska grafika ludowa*, Warszawa 1956; *Rola drzeworytu ludowego w polskiej kulturze ludowej*, Kraków 1970, w których wyeksponował mało znane zagadnienia grafiki staropolskiej. Interesujące są również trzy jego publikacje o charakterze teoretycznym: *Rozdroża sztuki ludowej*, Warszawa 1948; *Zakres przedmiotowy sztuki ludowej*, „Pol. Szt. lud.”, R. VIII, 1954, nr 5; *Niebezpieczeństwo pseudoludowości w adaptacji sztuki ludowej*, „Przegląd Ludowy i Artystyczny”, 1956, nr 1. Dokonał również monograficznego opracowania twórczości dwóch wybitnych ludowych artystów, Józefa Markowskiego i Jędrzeja Wawry: *Józef Markowski — górnik wielicki* (rzeźbiarz-samouk, ur. 1860 — zm. 1920), „Pol. Szt. lud.” R. VI, 1952, nr 3; *Żywot i dzieło powsinogi beskidzkiego Jędrzeja Wawry*, „Pol. Szt. lud.”, R. X, 1956, nr 3; *Świątkarz-powsinoga*, Warszawa 1963. Z zakresu sztuki ludowej wymienić należy prace: *Czechosłowacka sztuka ludowa*, „Pol. Szt. lud.”, R. III, 1949, nr 3—4; *Ludowa świecka rzeźba monumentalna*, „Pol. Szt. lud.”, R. IX, 1955, nr 2; *Polskie wycinanki papierowe XVII i XVIII wieku*, „Pol. Szt. lud.”, R. X, 1956, nr 2; *Kapliczki i krzyże przydrożne*, Warszawa 1958; *Polskie zabawki ludowe*, Warszawa 1960.

Obok najbliższej jego zainteresowaniom ludowej twórczości artystycznej, prowadził Seweryn badania także w innych dziedzinach etnografii. Napisał kilka interesujących prac z zakresu ludowego łowiectwa i ludowej kostiumologii, w tym dwa monograficzne opracowania: stroju dolnośląskiego i stroju Krakowiaków wschodnich. Wydał również kilka prac z zakresu ludowej obrzędowości, muzeologii i konserwacji zabytków etnograficznych, był wreszcie autorem, względnie współautorem 29 haseł w *Słowniku Starożytności Słowiańskich*, w których redagował dział etnograficzny.

Na osobną wzmiankę zasługuje działalność na polu wystawienniczym. Obok bowiem opracowania i zrealizowania stałej ekspozycji w Muzeum Etnograficznym, Seweryn należał do inicjatorów organizowania czasowych i objazdowych wystaw etnograficznych, w których przede wszystkim eksponował zagadnienia sztuki ludowej. Już w 1948 r. zorganizował w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie wielką wystawę „Sztuka ludowa w Polsce”, która stała się pierwszym o takich rozmiarach pokazem różnorodnych przejawów ludowej twórczości arty-

stycznej. Do wystawy tej opracował (przy pomocy Marii Woleńskiej) obszerny katalog *Sztuka ludowa w Polsce. Malarstwo-rzeźba-grafika*. W 1954 r. współdziałał w organizowaniu Ogólno-polskiej Wystawy Sztuki Ludowej otwartej w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie. Ponadto zaś zorganizował kilka mniejszych wystaw objazdowych, jak: „Historia wsi polskiej” (1951), „Przeobrażenia współczesne w sztuce ludowej” (1953), „Sztuka ludu krakowskiego” (1962), które eksponowane w różnych muzeach regionalnych propagowały piękno ludowej twórczości na przykładach dzieł przodujących artystów. W 1961 r. przygotował też specjalną wystawę polskich strojów ludowych, przeznaczoną dla Polonii amerykańskiej.

W pracach organizacyjnych Seweryna zasługuje na uwagę również jego działalność w Związku Muzeów w Polsce (1945—49), w której zasłużył się szczególnie w szkoleniu młodych kadr muzealnych, organizując specjalny kurs muzeologiczny w Krakowie i redagując poświęcony tym problemom periodyk „Kwartalnik Muzealny”. Na specjalne podkreślenie zasługuje też działalność Seweryna w Polskim Towarzystwie Ludoznawczym, w którym w latach 1956—61 był prezesem Zarządu Głównego, oraz wchodził w skład Komitetów Redakcyjnych wydawnictw PTL, jak: „Ludu” (1946—61), „Atlasu Polskich Strojów Ludowych” (1949—61), „Literatury Ludowej” (1957—66). Ponadto w latach 1957—67 był członkiem Komitetu Redakcyjnego „Polskiej Sztuki Ludowej”, na łamach której ogłosił w latach 1949—63 siedemnaście rozpraw i artykułów oraz trzy recenzje.

1 czerwca 1965 r. przeszedł Tadeusz Seweryn w stan spoczynku ze stanowiska dyrektora Muzeum Etnograficznego, otrzymując rentę specjalną dla osób zasłużonych dla kultury narodowej. Nie przerwał jednak kontaktu z muzeum, wchodząc do ostatniej chwili w skład Komitetu Redakcyjnego „Rocznika Muzeum Etnograficznego w Krakowie”, na łamach którego ukazały się jego ostatnie prace naukowe: *Czarodziejstwo igły* (1972) i *Historyczne rodowody niektórych polskich strojów ludowych* (1974). W Muzeum Etnograficznym wystąpił po raz ostatni publicznie w 1970 r. na ogólnopolskim sympozjum naukowym poświęconym grafice ludowej, na które przygotował interesujący referat na temat grafiki staropolskiej.

Śmierć prof. dr Tadeusza Seweryna stanowi dużą stratę dla całej etnografii polskiej, a szczególnie dla muzealnictwa etnograficznego.

Bolesław Łopuszański

K R O N I K A

VII—IX 1975

Imprezy folklorystyczne i regionalne

3—6.VII — w Bukowinie Tarzańskiej odbył się IX konkurs gawędziarzy, instrumentalistów i śpiewaków ziem górskich pn. „Sabałowe Bajania”.

Jury pod przewodnictwem prof. dr Romana Reinfussa przyznało następujące nagrody: wśród gawędziarzy „autentycznych” nagrodę I otrzymali — Stanisław Klimek z Zabrzezi, Józef Wójcik z Żywca i Władysław Gondek z Białego Dunajca. Wśród instrumentalistów, „Spinikę Bacowską” otrzymali — Stanisław Trebunia z Poronina i Jan Stoch z Zębu, a ponadto nagrodę I — Karol Byrtek z Pewli Wielkiej. „Spinikę Bacowską” za najatrakcyjniejszą oprawę koncertu otrzymał zespół „Limanowianie”.

W okresie Konkursu oprócz koncertów odbywały się kiermasze sztuki ludowej oraz czynne były: wystawa wyrobów ze skóry i metalu Edwarda Kuchty oraz wystawa twórców ludowych ze Spiszu. Występował też Teatr Ludowy z Buko-

winy Tatrzńskiej, wykonując utwory pisane gwarą przez Józefa Pitoraka.

*

19.VII — w Gdyni odbyła się inauguracja Jarmarku Ludowego, imprezy zorganizowanej przez Cepelię pod patronatem redakcji „Głosu Wybrzeża”. Na otwarciu obecni byli przedstawiciele władz: I sekretarz KM PZPR w Gdyni Władysław Porzycki, wicewojewoda Adam Langer oraz kierownictwo Urzędu Miejskiego z prezydentem Aleksym Latrą. W czasie czterodniowej imprezy odbywały się — poza kiermaszem — pokazy mody inspirowanej sztuką ludową i występy zespołów ludowych.

*

19—22.VII. — odbyły się XV Dni Borów Tucholskich. Wśród licznych imprez zorganizowano wystawę sztuki ludowej połączoną z kiermaszem.

*

22, 23.VII — w Kaszubskim Parku Etnograficznym odbył się tradycyjny lip-

cowy Jarmark Wdzydzki, na którym twórcy ludowi sprzedawali swe wyroby. Na estradach występowały zespoły z Kościerzyny, Leźna, Kasina i Wdzydza.

*

VII — w Galerii Współczesnej Sztuki Ludowej w krakowskich Sukiennicach odbywały się w ciągu całego lipca trzy dniowe pokazy rękodzielniczej twórczości ludowej spółdzielni cepeliowskich. Imprezę zainaugurował pokaz wyrobu k ronki opoczyńskiej (7—9.VII), następnie (10—12.VII) prezentowano wyrób k ronki klockowej z Bobowej, potem kolejno: haft na suknie, żywiecki haft i tiulu, haft i malowanki zalipiańskie pokaz przedzenia wełny kilimowej, a na zakończenie — wyrób kwiatów z bibu-

*

2—17.VIII — odbył się w Gdańsku tradycyjny Jarmark Dominikański, organizowany przez Urząd m. Gdańska, Towarzystwo Przyjaciół Gdańska i redakcję „Wieści Wybrzeża”. Sztuka ludowa była na Ja-

marku reprezentowana przez Cepelię oraz Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie i indywidualnych twórców ludowych. Szczególnym powodzeniem u odbiorców cieszył się kaszubski haft ludowy.

*

3–10.VIII — w Wiśle, Szczyrku i Żywcu odbył się XII Tydzień Kultury Beskidzkiej, wielki międzynarodowy przegląd folkloru góralskiego, zorganizowany pod protektorem I sekretarza KW PZPR w Bielsku-Białej Józefa Buzińskiego i wojewody bielskiego Józefa Łobudka. Patronat prasowy nad Festiwalem objęła redakcja „Dziennika Zachodniego”. Uroczystości inauguracyjne rozpoczęły się w Wiśle barwnym korowodem uczestników, który przeszedł przez ulice miasta.

W tegorocznym Festiwalu udział wzięło 7 zespołów zagranicznych: z CSRS, Jugosławii, NRD i Węgier oraz liczne zespoły polskie z rejonu Żywca, Wisły i Szczyrku a także z Podtatrza.

W czasie imprezy czynne były wystawy: w Szczyrku — wystawa rzemiosła artystycznego i ludowego z 13 województw oraz wystawa twórców ludowych; w Wiśle — otwarto wystawę Cepelii i wystawę „Kultura materialna górali beskidzkich”; w Żywcu — wystawę ludowego zdobnictwa bibułkowego, a w Koniakowie — koronkarstwa.

*

23, 24.VIII — w Warszawie odbył się IV Festyn „Trybuny Ludu”, w czasie którego Cepelia zorganizowała kiermasz sztuki ludowej i pokazy wytwarzania wyrobów ludowych. Wystąpiły ludowe zespoły folklorystyczne.

*

VI–VIII — na terenie Bieszczadów odbywała się impreza pn. „Solińskie lato”, w czasie której wystąpiły liczne zespoły.

*

VIII — z inicjatywy Jana Jędrusia — prezesa Zarządu Oddziału Związku Podhalan w Poroninie odbył się po raz pierwszy przegląd zespołów regionalnych działających przy Związku Podhalan. W imprezie udział wzięły zespoły: „Regle” z Poronina, Zespół im. Klimka Bachledy z Zakopanego, „Kropianka” z Rabki oraz zespoły z Łopusznej, Nowego Targu, Zubrzyce Górnej i Łapsz Niżnych. Zaprezentowano folklor podhalański, orawski i spiski.

*

30.VIII–1.IX — w Krakowie odbyły się III Targi Sztuki Ludowej, organizowane w tym roku pod hasłem „Sztuka ludowa i jej inspiracje” przez Wydz. Kultury Urzędu Woj. m. Krakowa i Cepelię przy współpracy instytucji zainteresowanych, jak: Desa, Veritas-Inco.

Otwarcia Targów dokonał wiceprezydent Krakowa Zygmunt Sakiewicz. W czasie Targów, pomyślanych jako wielki doroczny przegląd twórczości ludowej z całego kraju — odbywały się imprezy następujące: 1 — kiermasz na Rynku krakowskim połączony z pokazaniem procesu wytwarzania sztuki ludowej; 2 — występy zespołów regionalnych, krajowych i zagranicznych; 3 — pokaz mody inspirowanej sztuką ludową; 4 — wystawy: „Strój ludowy i jego adaptacja we współczesnej odzieży”, „Motywy ludowe we współczesnym plakacie”, „Ludowe inspiracje we współczesnym rzemiośle cechowym”, „Tradycje ludowe we współczesnym rękodziele artystycznym”, „Twórcy ludowi” oraz „Samorodna sztuka naiwna” — z kolekcji Desy.

Targi cieszyły się wielkim powodzeniem, a obroty były trzykrotnie większe niż dwa lata temu i sięgnęły 3 milionów złotych.

*

31.VIII — 7.IX — w Zakopanem trwała XIV „Tatrzańska Jesień”. Imprezę zainaugurowano barwnym „Weselem Góralskim” w wykonaniu zakopiańskiego zespołu „Maśniaków”. 1.IX — na tradycyjnych „Posiadach” zaprezentowano ludowych pisarzy Podhala. 2.IX — rozpoczął się VIII Międzynarodowy Festiwal Folkloru Ziem Górskich, w którym udział wzięły zespoły z Austrii, Bulgarii, Czechosłowacji, Francji, Grecji (po raz pierwszy), Jugosławii, NRD, Norwegii, RFN, Rumunii, Szwecji, Turcji, Węgier i ZSRR. Polskę reprezentowały zespoły: Zespół Góralski im. Andrzeja Skupnia Florka z Białego Dunajca, Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Lachy” z Nowego Sącza, Studencki Zespół Góralski „Skalni” z Krakowa, Zespół Górali Tatrzańskich im. Jana Malinowskiego ze Szczawnicy-Krościenka, Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Juhas” z Ujsolów, Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gronie” z Żywca oraz Góralski Zespół im. Jana Sabaly z Zakopanego.

Nagrody I — „Złote Ciupagi” w kategorii zespołów autentycznych otrzymał zespół „Muresul” z Türgu-Mures (Rumunia); w kategorii zespołów artystycznie opracowanych: zespół „Dolina Dunajca” z N. Sącza. W kategorii zespołów stylizowanych — Reprezentacyjny Zespół Studencki z Sofii. Wśród zespołów reprezentujących folklor rekonstruowany — Zespół Folksdanslaget „Lilian” (Szwecja). Przyznano również inne nagrody.

Nagrody II — „Srebrne Ciupagi” otrzymali w kategorii zespołów „autentycznych”: Zespół Andrzeja Florka Skupnia z Białego Dunajca; w kategorii — artyst. opracowanych: Zespół Górali Słowackich „Detva”. W kategorii zespołów stylizowanych: Uzbecki Ludowy Zespół Pieśni i Tańca „Szaola”. Wśród zespołów prezentujących folklor rekonstruowany — Zespół Folksdanslaget „Lilian” (Szwecja). Przyznano również inne nagrody.

*

7.IX — w Masłowie (woj. kieleckie) z okazji dożynek odbył się Jarmark Twórczości Ludowej, na którym oferowali swe wyroby: Jerzy i Bogdan Porzuckowie oraz Ryszard Jezierski (rzeźba), Maria Szyszkowska (plastyka obrzędowa) i Stefan Półtorak (malarstwo).

Jarmark został zorganizowany z inicjatywy Gminnego Ośrodka Kultury.

*

IX — w Inowrocławiu odbył się trzydniowy Jarmark Kujawski przygotowany przez miejscowy oddział WSS „Społem”. Folklorystyczną atrakcją ostatniego dnia Jarmarku były pokazy haftu kujawskiego.

*

13, 14.IX — w Nowej Słupi odbyły się doroczne „Dymarki” świętokrzyskie. Oprócz pokazu tradycyjnego wytopu żelaza zorganizowano występy zespołów i kapel ludowych oraz kiermasz sztuki ludowej.

*

12–15.IX — w Krynicy odbywał się Festyn z „Dziennikiem Polskim”. Wśród licznych imprez zorganizowano także występy zespołów regionalnych oraz kiermasz wyrobów ludowych.

*

24.IX — w Muzeum Wsi Opolskiej w Bierkowicach odbyło się barwne widowisko folklorystyczne pn. „Opolski Żniwniak”.

Oprócz zwyczajowych obrzędów żniwnych i dożynkowych zaprezentowano związane ze żniwami prace gospodarskie, jak młóckę cepami, mielenie ziarna w młynie wodnym, wypiek chleba, kiszenie kapusty itp. Imprezę uatrakcyjniły występy zespołów ludowych.

*

26, 27.IX — w Piotrkowie Tryb. odbyła się pierwsza w tym mieście „Cepeliada”, w czasie której oprócz kiermaszu i pokazu twórczości ludowej otwarto wystawę prezentującą dorobek twórców ludowych woj. piotrkowskiego.

*

27.IX — w Radomiu rozpoczęły się tygodniowe targi pn. „Jarmark Kazimierzowski—75”, w czasie którego twórcy ludowi oferowali swe wyroby i demonstrowali swoje umiejętności.

*

27.IX — w Żninie rozpoczęły się Dni Kultury Pałuckiej. W programie zaprezentowano widowiska folklorystyczne, odbył się kiermasz wyrobów ludowych i wystawa sztuki ludowej.

Konkursy i wystawy

3.VII — w pawilonach Cepelii w Częstochowie otwarto wystawę prac plastyków-amatorów. Pokazano tu ok. 80 obrazów i rzeźb 20 autorów.

*

4.VII — z okazji Lubuskiej Pamiątki XXX-lecia w Warszawie otwarte zostały m.in. wystawy: W „Domu Chłopa” — „Współczesna twórczość ludowa Środkowego Nadodrza” oraz w Stołecznym Domu Kultury — „Wystawa plastyki amatorskiej woj. zielonogórskiego”.

*

15.VII — w Muzeum im. Wiktora Stachowiaka w Trzencanie, woj. piłskie, otwarto wystawę wielkopolskiej sztuki ludowej, zorganizowaną przez Muzeum Etnograficzne — Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu. Pokazano rzeźbę dawną i współczesną, hafty, stroje, skrzynie, obrazy, ceramikę i zdobnictwo. Z okazji wystawy wydano folder z tekstem dr St. Błaszczyka: „Wielkopolska Sztuka Ludowa”.

*

19.VII — w Muzeum Górnoląskim w Bytomiu otwarta została wystawa pn. „Ludowe zdobnictwo w metalu Beskidu Zachodniego”.

*

21.VII — w warszawskim Państwowym Muzeum Etnograficznym otwarto wystawę pn. „Skarby rumuńskiej sztuki ludowej”.

*

28.VII — w Galerii Współczesnej Sztuki Ludowej w Krakowie otwarta została wystawa malowank i haftów z Żalipia. Wystawie towarzyszył pokaz rękodzieła artystycznego.

*

VII — w Muzeum Okręgowym w Nowym Sączu otwarta została wystawa rysunków i malarstwa Nikifora. Pokazano tu jego prace przeważnie nieznanne, z ostatniego okresu, powstałe w czasie pobytu autora w szpitalu.

*

VII — w WDK w Opolu czynna była wystawa pn. „Inny Świat”, na której pokazano prace pacjentów Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Branicach.

5.VIII — w Muzeum Okręgowym w Białymstoku otwarto wystawę rzeźby regionalnej. Pokazano eksponaty ze zbiorów Muzeów w Białymstoku, Łomży, Suwałkach i z kolekcji prywatnych.

VIII — w Olsztynie czynna była wystawa sztuki ludowej ziemi olsztyńskiej. Pokazano 490 prac 107 autorów, m.in. hafty, wyroby w drewnie, obrazy na szkle, plecionki, pisanki, tkaniny, sztuczne kwiaty i metaloplastykę.

VIII — w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki w Tarnobrzegu otwarta była wystawa rzeźb amatora z Sandomierza — Andrzeja Tkacza.

VIII — w Muzeum Okręgowym w Białymstoku czynna była wystawa litewskiego pamiątkarstwa. Pokazano tu ludowe tkaniny, narzuty, obrusy, wstęgi zdobione haftem, lalki regionalne, wyroby z drewna i przede wszystkim oryginalną litewską biżuterię z bursztynu.

VIII — w WDK w Koszalinie czynna była pokonkursowa wystawa rękodziela ludowego i twórczości pamiątkarskiej. Jury pod przewodnictwem dr St. Błaszczyka przyznało nagrody następujące:

w kategorii twórczości ludowej nagrodę I otrzymali: Eugeniusz Michalski, Piotr Sakson i Teodozja Kaźmierczak; nagrody II: Waclaw Zieliński, Jan Brzeski, Albert Speiser, Jadwiga Ciośańska, Roman Konarzewski, Jadwiga Dawidowicz, Józefa Kasińska i Helena Mohr; nagrodę III — Genowefa Palubicka. Ponadto przyznano w tej kategorii 11 wyróżnień i 5 równorzędnych nagród za twórczość pisankarską. W kategorii twórczości pamiątkarskiej przyznano 3 nagrody i wyróżnienia.

I.VII—15.IX — w Wagrowcu (woj. pilskie), z okazji dorocznej imprezy pn. „Lato na Palukach” otwarto wystawę sztuki ludowej, na której pokazano 200 prac 26 twórców z terenu województwa.

10.IX — rozstrzygnięto II rejonowy konkurs zdobionych wyrobów kowalstwa ludowego i artystycznego, zorganizowany przez Miejski Dom Kultury w Myślenicach. Przewodniczącą jury była dr Ewa Fryś-Pietraszkowa z Instytutu Sztuki PAN. W konkursie wzięło udział 25 kowali z 18 miejscowości, nadsyłając 115 eksponatów, przeważnie o charakterze tradycyjnym. I nagrody (po 1000 zł) otrzymali: Stanisław Kania — Sulkowice, Władysław Pieprzyk — Gdów i Józef Śliwa — Stróża. II nagrody (po 800 zł): Władysław Bochenek — Sulkowice, Józef Ceremon — Skomielnia Biała, Jan Bugaj — Komorniki, Józef Pachacz — Trzemeszno. Ponadto przyznano 3 trzecie i 4 czwarte nagrody. Nagrody ufundowało Min. Kult. i Sztuki oraz MDK w Myślenicach.

14.IX — w klubie „PAX” w Kielcach otwarta została pokonkursowa III wystawa współczesnej ludowej sztuki sakralnej, na której pokazano prace z dziedziny rzeźby, malarstwa, ceramiki, kowalstwa i — co było nowością — tkactwa. W konkursie udział wzięło 62 twórców. Nagrodę I otrzymał Grze-

gorz Szewczyk z Kozienic za *Ostatnią Wieczerzę* wykonaną w jednym kloku drzewa. Kolejne nagrody z rzeźby otrzymali: Władysław Gruszczyński i Antoni Baran. W zakresie tkactwa nagrodę otrzymała: Maria Sagalara z Opoczyńskiego. W zakresie malarstwa wyróżniono Krzysztofa Jakubiaka.

15.IX — w Muzeum w Zabrzu otworzono pokonkursową wystawę malarstwa amatorów z terenu Śląska pn. „Życie regionu”. W dniu otwarcia odbyła się sesja naukowo-popularna z referatami m.in. doc. dr hab. Doroty Simonides, mgr Ireny Bukowskiej-Floreńskiej, mgr Krystyny Kaezko.

15.IX — w związku z II Biennale Fajansu Włocławskiego, organizowanym przez Muzeum Kujawskie, jury pod przewodnictwem mgr Barbary Zagórnej-Teżyckiej (MKiS) przyznało następujące nagrody: nagroda specjalna (po 4.000 zł) — Salomea Zajkowska i Alina Piwowar. I nagroda (po 3.000 zł) — Genowefa Wódecka, Stanisław Wojteżak, Jadwiga Kielkowska, Kazimiera Rzeczkowska, Jadwiga Szczepańska, Jadwiga Chmielewska, Halina Musialik. II nagroda: Longina Krajewska, Eugenia Adamczewska, Maria Szubska, Danuta Paszkiewicz, Zofia Syroczyńska, Danuta Szwanka, Katarzyna Mirolewicz, Maria Skibińska, Henryka Lewandowska. Przyznano również 7 nagród III. Nagrody ufundowali: Min. Kult. i Szt., Wydz. Kult. i Szt. Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy oraz Urząd Wojewódzki we Włocławku.

16.IX — w „Domu Chłopa” w Warszawie otwarta została wystawa rysunków dzieci wiejskich. Pokazano tu 300 prac nagrodzonych na eliminacjach wojewódzkiego konkursu pn. „Mama, babcia, nauczycielka, siostra, koleżanka”.

20.IX — w Muzeum Etnograficznym w Krakowie otwarta została wystawa pn. „Malarstwo naiwne RFN”. Pokazano tu ok. 80 prac malarzy samouków. Wystawę zorganizował Instytut do spraw Kontaktów z Zagranicą w Stuttgarcie. Wydano plakat i doskonale przygotowany barwny katalog.

27.IX — wicemin. Kultury i Sztuki Józef Fajkowski otworzył „Sądecki Park Etnograficzny”, organizowany przez miejscowe muzeum. Na otwarciu obecni byli również: wojewoda nowosądecki Lech Bafia, I sekretarz KW PZPR i przewodniczący WRN w Nowym Sączu Henryk Kostecki oraz prezydent Miasta. W gmachu Muzeum otwarto pokonkursową wystawę „Współczesna rzeźba Karpat Polskich”. Wydano ilustrowany katalog z tekstem wstępnym komisarza wystawy mgr Antoniego Kroha.

25—28.IX — w związku z otwarciem Sądeckiego Parku Etnograficznego w Nowym Sączu odbyła się dwudniowa sesja naukowa, zorganizowana przez Muzeum w N. Sączu. Referaty wygłosili — mgr Stanisław Brzostowski: *O roli zadań i osiągnięć muzealnictwa skansenowskiego XXX-lecia PRL*; mgr inż. arch. Wojciech Szczygieł: *Założeniu przestrzenne Sądeckiego Parku Etnograficznego*; mgr Maria Brylak-Zaluska: *Ekspozycja etnograficzna w Sąd. Parku Etn.*; mgr Zygmunt Lewczuk: *Architektura murowana i jej ele-*

menty w Sąd. Parku Etn.; mgr Maria Teresa Maszczak: *Architektura monumentalna w Sąd. Parku Etn.*; mgr Magdalena Kroh: *Obrzędowo-magiczne elementy wystroju Sąd. Parku Etn.*; dr Halina Piętkowska: *Problemy ochrony zabytków a idea tworzenia skansenów*; doc. dr Janusz Bogdanowicz: *Problem skansenu w krajoznawstwie*; prof. dr Roman Reinfuss: *Skansen jako muzeum kultury ludowej*; mgr Tadeusz Szczepanek: *Historia i założenia merytoryczne Sądeckiego Parku Etnograficznego*.

Polska sztuka ludowa za granicą

12.VII — we włoskiej miejscowości turystycznej Riccione k. Rawenny otwarto wystawę pn. „300 lat polskiej sztuki ludowej”, przygotowaną przez krakowskie Muzeum Etnograficzne. Pokazano ok. 700 eksponatów sztuki ludowej z zakresu malarstwa, rzeźby, malowanki, ceramiki, wycinanki, haftu, stroju ludowego i wyposażenia wnętrz.

Z okazji wystawy wydano katalog zawierający komentarz Vittore Querela o Muzeum Etnograficznym w Krakowie, tekst Edwarda Waligóry pt. *Polska sztuka ludowa XVII—XIX wieku* oraz ilustracje.

21.VII — w Kaliningradzie (ZSRR) otwarto w Muzeum Krajoznawczym wystawę pn. „Kultura ludowa Olsztyńskiego — wczoraj i dziś”, przygotowaną przez Muzeum Mazurskie w Olsztynie.

VIII — na Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym w Billingham, w Szkocji, reprezentował Polskę Zespół Pieśni i Tańca „Opole”.

IX — w Muzeum Etnograficznym w Lund, w Szwecji, czynna była wystawa polskiej ceramiki ludowej, zorganizowana przez Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie. Pokazano 240 eksponatów charakterystycznych dla różnych regionów.

Inne

2.VII — zmarł jeden z najstarszych i najwybitniejszych współczesnych poetów ludowych Franciszek Beciński ze wsi Plichów w woj. włocławskim, autor m.in. niedawno wydanego tomu „Melodie ziemi”, laureat nagrody artystycznej im. Jana Pocka.

22.VII — w dniu Święta Narodowego ogłoszono nagrody ministra Kultury i Sztuki za twórczość artystyczną w 1975 r. Wśród laureatów znaleźli się m.in.: w dziedzinie teatru — Wojciech Siemion (nagroda I stopnia) „za wybitne osiągnięcia aktorskie, a zwłaszcza za popularizowanie poezji ludowej”; w dziedzinie muzyki — Wojciech Kilar (I st.) „za całokształt twórczości kompozytorskiej, a zwłaszcza za utwory inspirowane polską muzyką ludową”, Katarzyna Gaertner (II st.) „za twórczość kompozytorską, a zwłaszcza za utwory muzyczne inspirowane polskim folklorem”; w dziedzinie upowszechniania — Związek Spółdzielni Rękodziela Ludowego i Artystycznego „Cepelia” (I st.) „za opiekę nad twórcami ludowymi i upowszechnianie twórczości ludowej”, w dziedzinie ochrony dóbr kultury — Jadwiga Sobieska (I st.) „za wybitne osiągnięcia w gromadzeniu i opracowaniu polskiego folkloru muzycznego”.